

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. F. Ioannis Nider Ordinis Prædicatorum Theologi De Reformatione Religiosorum Libri Tres

Nider, Johannes

Antverpiæ, 1611

XII. Cùm causantur necessaria in victu se no[n] habere, tradit, quomodo tunc fieri debet: & quanta confidentia sit habenda in Deo de temporalibus administrandis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45728](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45728)

ceptum tenebitur regulare: vt omnes subditi excutiant manus suas à proprio, ponentes ad pedes Prælatorum omnia & singula, in paruo & magno, in quacumque specie, ex quacumque causâ eis obuenant; & Prælati eis de communi prouideant, ne sanguis subditorum, de Prælatorum manibus requiratur. Audiui enim à quodam Magistro, viro vtriusque Iuris peritissimo, & in causis tritissimo, dicente mihi: Si ego sciuissem modum habendi & recipiendi aliquid priuatim, quem ego in Ordine inueni, ego numquam venissem ad statum istum. Magnipendi verbum illud ab homine tam religioso, cuius vita tam exemplaris fuit, vt mirarentur ceteri; & magni pendendum consulo ceteris Iuris ignaris. Hæc Ioannes. Satis igitur patet, quòd inanis sit octaua obiectio, de dispensationis velamine, per quod multi totaliter ferè seipsos conformant sæculo.

CAPVT XII.

Cùm causentur necessaria in victu se non habere, tradit quomodo tunc fieri debet: & quanta confidentia sit habenda in Deo de temporalibus ministrandis.

AD nonum, quando adducunt necessariorum victus & amictus, si reformen-

tur, defectionem, respondetur, quòd monasterium reformabile, aut est de Ordine possessionatorum, aut non. Si primum, tunc aut est possessionatum, seu reddituatū adeò, quòd victus necessaria singulis possent distribui, omnibus in commune redactis: aut omnes, aut quidam tantum habent de sibi ad vsum concessis, quæ si in commune ponerentur, omnes possent habere victum necessarium: aut neutrum, scilicet quòd nec à singulorum bonis, nec à monasterij bonis tantum posset haberi, vt communitatem rerum pro sufficientiâ habere possent victus, stantibus tot personis in monasterio. Si primum, tunc nullus se excusare potest, qui nollet ex communitate viuere, si alij resignarent, quia tunc nulla causa est dispensandi cum tali in habendo appropriata, quoad vsum incertum. Si secundum, tunc quicumque impediunt positionem rerum temporalium ad communitatē, non possunt tales excusari ex præcedenti ratione. Si tertium, tunc minuere deberent numerum fratrum mediis opportunis, & tot manere, quot esset sustentabiles per bona, quæ pro communitate manentium sufficere possent. His concordat Hugo de Folieto lib. 2. De claustris animarum, dicens: De ordinatione claustris materialis, considerata nobis quatuor occurrunt,

Hugo lib. 2
De claustris
animarum c. 1.

runt: Qui sint qui teneant Ordinem, aut quid teneant, vbi maneant, & vnde viuant; vt plures sint & boni propositi; vt cohabitandi suppetant ædificia; & victui habeant necessaria. Sit tamen in numero discretio, in proposito deuotio, in ædificiis mediocritas, in rebus possessis frugalitas. Tenenda ^{cap. 2.} est discretio in numero Fratrum, vt tot simul cohabitent, quot ordinatè viuere possint; ne vel excufante paucitate irregulariter viuant, vel pro multitudine cohabitantium, necessitati eorum illicita quærant. Qui enim multos congregauit, necesse est vt eorum victui multa quærat: sed dum quærit plura, crescit exterior cura. Hæc ille. Ideò Canon Clementis distinct. 23. Tales, dicit: Tales ad monasterium eligantur clerici, qui dignè possint Sacramenta diuina tractare. Melius est enim vni Sacerdoti paucos habere ministros, qui possint dignè opus Domini exercere, quàm multos inutiles, qui onus graue Ordinatori inducant. Et Glossa ibi per multa Iura probat, quòd multitudo facit aliquos magis viles, & est Canonibus inimica, est onerosa, nihil habet honesti. Si verò monasterium reformandum non est de Ordine possessionatorum, sed Mendicantium, qui satis principaliter sunt super prædicatione, aut mendicitate, aut super vtroque fundati,

tunc si alij consentiunt reformationi, tales qui reformationi resistunt, in nullo videntur rationabiliter à graui peccato excusari posse; quia necessaria victus per mendicantem possunt acquirere quotidie. Deficiunt autem tripliciter tam mendicantes, quàm possessionati, vt plurimùm propter motiuum nouum reformationi resistentes. Primò, propter de diuinâ prouisione diffidentiam: secundò, propter paupertatis, quam uouerunt, carentiam: tertio, propter boni communis negligentiam. A quibus tamen omnibus Religiosi plus cauere tenentur: quia omnes tenentur ad perfectionem longè amplius, quàm seculares, tendere. Contra primum, Veritas quæ nec fallit, nec fallere potest, dicit primis Religiosis: *Nolite solliciti esse, dicentes: Quid manducabimus, aut quid bibemus, aut quo operiemur? Scit enim Pater vester, quia his omnibus indigetis. Querite ergo primùm regnum Dei, & iustitiam eius (ea scilicet quæ uouistis) & hæc omnia (quibus scilicet indigetis) adicientur uobis.* Dare ergo possunt fiduciam tria hæc: Vnum ex parte dantis: si enim nobilis quilibet familiaræ suæ prouidet, quanto magis nobilissimus & largissimus Deus? Vnde super illud Lucæ 12. *Nolite solliciti esse,* dicit Glossa: Indecorum est homini curare de cibo vel veste, qui

Mat. 6. 31.

qui militat regno. Nouit Rex quemadmodum familiam suã pascat, & alat, & vestiãt. Aliud est ex parte dati. Dicit enim Glossa super illud Matth. 6. *Nõne anima plus est quàm esca?* Qui maiora dedit, id est, vitam & corpus, dabit minora, id est, victum & vestes. Aliud est ex parte recipientis. Vnde super illud Psalmistæ, *Benedicam Dominum in omni tempore*, dicit Glossa: Pascebat contentementem se, & non pascet timentem se? Deficiunt præterea temporalium queruli secundò, propter paupertatis, quam vouerunt, carentiam: quia quidam Religiosi adeò curã carnis intenti esse volunt, nunc in cibis & potibus, nunc in vestitu & medicinalibus, vel rebus aliis, quòd necessariis non contenti, quæ eis competenter ministrantur, lautiora, quàm voluntaria paupertas, quam vouerãt, exigat, omnino habere volunt. Quo contrã dicitur: *Curam carnis ne feceritis in desideriis*. Superfluitas autem licet omni Christiano sit cauenda iuxta illud; *Habentes alimenta, & quibus tegamur, his cõtenti simus*: magis tamen est cauenda Clericis, secundùm illud; *Qui altari seruit, de altari uiuat*. Benè uiuat, inquam, non superbiat, non ditetur, & similia. Maximè autem est cauenda superfluitas Religiosis. Vnde Numer. 6. *Vir siue mulier, cùm se voluerit Do-*

Mat. 6. 25.

Glossa in
Psal. 33.

Rom. 13.

14.

1. Tim. 6. 8.

1. Cor. 9. 14

Num. 6. 2.

*mino consecrare, à vino, & omni quod in-
briare potest, abstinerebunt.* Hoc designat ca-
pillorum abscissio, quæ per laicos fit modi-
cè, plus per Clericum: sed per Religiosos
maximè. Deficiunt tertio, obiicientes pro-
pter boni communis negligentiam, quia
multi Religiosi, ad ea quæ ad communita-
tem spectant, sunt tardi; ad ea verò quæ sunt
propria vel appropriata, sunt assidui. Et hæc
est singularitas pessima, de quâ B. Bernardus
dicit: Singularis ad omnia sua est strenuus,
ad communia piger. Hæc singularitas est bo-
ni communis negligentia, & multa mala fa-
cit, scilicet à Christi vestigiis deuiare. Vnde
Chrysoftomus: Imitatores fieri Christi, est
ad communem utilitatem omnia negotian-
tes, & non quæ sunt nostra quærentes. Hæc
mandatis obuiat Apostolicis ad Philipp. 2.
*Non quæ sua sunt singuli considerantes, sed
quæ aliorum.* Hæc doctrinæ Sanctorum re-
calcitrat, quia Gregorius dicit in Registro:
Nemo vestrum neglectâ utilitate commu-
ni, suo lucro prospiciat. & Ambrosius: Qui
perfectè sapit, nescit sua spectare commoda;
sed ad aliud, quod honestum est, toto affe-
ctu intēdit, quærens non quod sibi utile est,
sed quod omnibus. Bernardus quoque dicit:
Deus communi disciplinâ, communi vitâ,
communibus studiis delectatur. Vsq̄quò
miser

Bernar. De
gra. superb.

Chrysoft.

Philip. 2. 4.

Gregor.

Amb. lib. 3.
Offic. c. 2.

Bernard.

miser diuerticula captas? Hæc reginæ virtutum charitati renititur, quia charitas non quærit quæ sua sunt. Quod Augustinus in Regulâ ita exponit: Non quærit quæ sua sunt charitas, quia communia propriis, non propria communibus anteponit. Et ideò quanto amplius rem communem, quàm propria vestra curaueritis; tanto amplius vos proficere noueritis. Hæc contrariatur nature, quæ omnia ad communem producit vtilitatem. Ideò Tullius de Officiis, Præclare, inquit, scriptum est à Platone, Non soli nobis nati sumus. & post: In hoc naturam debemus ducem sequi, producere communes vtilitates, & in mediũ proferre. Aduersatur etiam præceptis Philosophicis, quia dicit Philosophus: Bonum quanto communius, tanto diuinius. & Seneca: Non potest quisquam bene viuere, qui se intuetur, qui omnia ad suas vtilitates conuertit. Alteri viuas, quod scilicet oportet, si tu vis tibi viuere. Hæc præterea est quæ omnes penè Religiones destruit. *Singularis*, inquit Psalmista, *ferus depastus est eam*. Quam singularitatem si aduersarij reformationis deposuerint, & diligentiam ad bonum commune erexerint, inquirentes Dominum, non deficient omni bono. Vidi & expertus sum, quotiescumque reformabantur monasteria virorum aut feminarum

Aug. in regul. quæ incipit:

Ante omnia fratres. tom. 1.

Cic. lib. 1. Offic.

Arist. 1. Eth. cap. 2.

Sen. ep. 49.

Psal. 79. 14

nostris temporibus, semper quàm antea
in temporalibus meliùs habuisse. Non ergo
trepidant timore, vbi non est timor, hi qui
deformato verè renuntiant sæculo.

CAPVT XIII.

*Cùm obiiciant status nobilitatem vel digni-
tatem; manifestatur, quòd propterea
acriùs & ampliùs reformationi deberent
insistere.*

AD decimum, vbi obiiciunt propter
nobilitatis vel status personæ dignita-
tem, non debere per inchoationem refor-
mationis noua cudi. Hæc apparentia quos-
dam hodie adedò dementauit Canonicos re-
gulares, & monachos, vt verecundentur in
choro canere; legere Missas, & vestiri hone-
stè, suo statui & nobilitati dedecus esse pu-
tent. O quàm longè sunt isti à nobilissimo
Dauid, & suis Principibus, qui cum omni Is-
raël deducebāt Arcam tēstamenti Domini
in iubilo & clangore buccinæ, vbi Rex Da-
uid percutiebat in organis armigatis, & sal-
tabat totis viribus ante Dominum; despi-
cientemque Michol ita adorsus est: *Viuu-
it Dominus, quia ludam ante Dominum, qui
elegit me potiùs, quàm patrem tuum. Ludam
& vilior fiam plus quàm factus sum, & ero
humi-*

2. Reg. 6.
21.